

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ
(ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ)**

ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ

A1.

ΚΕΙΜΕΝΟ 19

Όταν ο Μάρκος Τύλλιος Κικέρωνας και ο Γάιος Αντώνιος ήταν ύπατοι, ο Λεύκιος Σέργιος Κατιλίνας, (ένας) άνδρας πάρα πολύ αριστοκρατικής καταγωγής, αλλά πάρα πολύ διεφθαρμένου χαρακτήρα, συνωμότησε ενάντια στην πολιτεία. Τον είχαν ακολουθήσει μερικοί ένδοξοι (επιφανείς), αλλά φαύλοι (αχρείοι) άνδρες. Ο Κατιλίνας διώχτηκε από την πόλη από τον Κικέρωνα. Οι σύντροφοί του συνελήφθησαν και στραγγαλίστηκαν στη φυλακή.

ΚΕΙΜΕΝΟ 42

Ενεργώντας κάτω από την επιρροή αυτών πολλοί, όχι μόνο αχρείοι αλλά και άπειροι, αν τον είχα τιμωρήσει, θα έλεγαν πως αυτό έγινε σκληρά και τυραννικά. Τώρα καταλαβαίνω πως, αν αυτός φτάσει στο στρατόπεδο του Μάνλιου, όπου κατευθύνεται, κανείς δε θα είναι τόσο ανόητος, που να μη βλέπει πως έγινε συνωμοσία, κανείς τόσο αχρείος, που να μην το ομολογεί.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

B1. 1. β

2. α

3. β

4. γ

5. γ

B2.

- **ρεαλιστής:** rem
- **σοσιαλισμός:** socii
- **στραγγαλίζω:** strangulāti sunt
- **φίρμα:** confirmavērunt
- **ρήγας:** regie

Γ1.

- **nobilissimi generis:** nobilissima genera
- **clari:** clariores, clarissimi
- **quidam:** cuiusdam
- **viri:** viros
- **urbe:** urbium
- **carcere:** carcer
- **spem:** spe
- **sententiis:** sententiam
- **multi:** multum - plus - plurimum
- **id:** earum
- **coniuratiōnem:** coniuratio

Γ2α.

- **pervenerit** → pervenire
- **videat** → videre
- **fateatur** → fateri

Γ2β.

- **coniurāvit:** coniurem
- **consecūti erant:** consequuntur
- **expulsus est:** expellebas
- **deprehensi sunt:** deprehendendi
- **aluērunt:** aluissemus
- **nascentem:** nascituram
- **dicerent:** dic
- **intellego:** intellectu
- **fore:** esse

Δ1α.

- **ingenii:** είναι ονοματικός - ετερόπυτος προσδιορισμός ως γενική της μόνιμης ιδιότητας **στο** vir
- **ex urbe:** είναι εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός της απομάκρυνσης **στο** expulsus est
- **eius:** είναι ονοματικός - ετερόπυτος προσδιορισμός ως γενική κτητική (κτήση χωρίς αυτοπάθεια) **στο** socii
- **non credendo:** είναι απρόθετη αφαιρετική (οργανική) του γερουνδίου που δηλώνει τρόπο **στο** confirmaverunt
- **factum esse:** είναι ειδικό απαρέμφατο ως αντικείμενο **στο** dicerent

Δ1β. «**qui non fateatur**»: Δευτερεύουσα επιρρηματική αναφορική συμπερασματική πρόταση, ως επιρρηματικός προσδιορισμός του συμπεράσματος/αποτελέσματος στην κύρια πρόταση από την οποία εξαρτάται. Εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία qui non (: ut is non), γιατί είναι αρνητική και εκφέρεται με υποτακτική, όπως όλες οι συμπερασματικές προτάσεις, στην προκειμένη περίπτωση με υποτακτική ενεστώτα (fateatur). Ο λόγος που έχουμε υποτακτική είναι γιατί το αποτέλεσμα στα λατινικά θεωρείται πάντοτε μία υποκειμενική κατάσταση. Σύμφωνα με την ιδιομορφία στην ακολουθία των χρόνων (εκφέρονται πάντοτε με υποτακτική ενεστώτα ή υποτακτική παρατατικού και δηλώνουν το σύγχρονο στο παρόν ή στο παρελθόν αντίστοιχα) η υποτακτική ενεστώτα (fateatur) δηλώνει το σύγχρονο στο παρόν από ρήμα εξάρτησης αρκτικού χρόνου (intellego: ενεστώτας). Υπάρχει συγχρονισμός κύριας με δευτερεύουσα πρόταση.

Το συμπέρασμα/αποτέλεσμα δηλαδή είναι ιδωμένο τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής του. Η παρουσία του «tam» στην κύρια πρόταση μας βοηθά να αντιληφθούμε ότι η δευτερεύουσα που ακολουθεί είναι επιρρηματική συμπερασματική. Ο όρος αναφοράς της πρότασης είναι το «neminem» στην κύρια πρόταση εξάρτησης.

Δ2α. «Ab Antōnio, altero consule, Catilīna ipse [...] proelio victus, interfectus est»

Μετατροπή σε ενεργητική σύνταξη:

Antonius, alter consul, Catilinam ipsum, proelio victum, interfecit

Δ2β. «Marco Tullio Cicerōne et Gaio Antōnio consulibus»:

Ιδιόμορφη – Ατελής Αφαιρετική απόλυτη. Πρόκειται για απόλυτη αφαιρετική που αποτελείται από ένα

«υποκείμενο» και ένα ουσιαστικό (που δηλώνει αξίωμα, επάγγελμα, ηλικία) ή ειδικό επίθετο και φανερώνει πάντα τον χρόνο.

«Marco Tullio Cicerone - Gaio Antonio»: Υποκείμενα

«consulibus»: Κατηγορηματικός προσδιορισμός

Μετατροπή σε δευτερεύουσα χρονική πρόταση με τον Ιστορικό – Διηγηματικό σύνδεσμο cum:

Cum Marcus Tullius Cicero et Gaius Antonius consules essent

ΟΡΜΗ - ΑΡΙΣΤΑ